

Kodaniku veerg

Alanud on aasta viimane kuu – detsember, ehk jõulukuu.

Aasta lõpp toob alati endaga kaasa midagi enneolematut, midagi ootust väärivat, midagi seesugust, mida on väga raske sõnadesse vormida, kuid hingegea tuntav. Arvan, et ma ei eksi, kui ütlen, et mingisugune ärevus hakkab inimestesse pugema. Tihedamini astutakse sisse kauplustesse, uuritakse igasuguseid jõulukaupade katalooge, surfatakse neti avarustel jne. Ja miks ka mitte, kui kauplustes ja vaateakendel ilutsevad juba pikemat aega säravad jõulukaunistused.

Kuidagi vara nagu lülitume oma meeltega jõulude imelisse maailma ja kui see päris õige aeg kätte jõuab, tekib paljudes juba kerge tüdimus kogu sellest virr – varrist. Aga jah, kaubandus on ju äri ja äris teadagi kehtivad omad reeglid, nii, et tuleb lihtsalt olukorraga kaasa minna.

Praegu on paras aeg vaadata ka natuke tagasi, möödunud aastale ja mõtiskleda, mis läks hästi, kus jäi aga natuke vajaka ja mida annaks uuel aastal paremini teha.

Kindlasti on paljudel rõõm kordaläinud aastast ja tehtud tegemistest. Kellel on reisimuljeid, mida sõpradega jagada. Loomulikult on neid, kes soetanud endale või perele midagi väga väärtuslikku ja sellega lõppeva aasta meeldejälvaks teinud. Paljudele on see aasta jäänud meelde, kui saadi tagasi tervis – meie kõige kallim vara. Kindlasti on ka neid õnnelikke, kelle kooselu alguseks on märgitud just aasta 2015. Ja loomulikult kõik need uued kodanikud, kes sellel aastal ilmavalgust näinud – nad kõik on 2015 aasta lapsed.

Aga me ei unusta ka neid kalleid, kes sellel aastal meie hulgast jäädavalt lahkunud. Nende mälestuseks läidame jõuluõhtul küünlad ja oleme kõik koos, mõtiskleme selle üle, mis olnud ja mis ootab ees.

Eespool oli juba juttu sellest ärevusest ja see tõesti haarab paratamatult meid kõiki, keda rohkem, keda vähem. Tekib kärsitus ja rutt, jõuda veel midagi ära teha, mis senini tegemata, veel kusagil käia, kus käimata, rääkida asjadest, mis jäänud pooleli jne.

Tihti poeme me selle taha, et pole aega. Aga ajaga ongi nii, et kui sul on kiire, on aja hind väga kallis ja see liigub lausa kosmiliselt, kui aga on tarvis, et aeg vahel natukenegi kiiremini liiguks, tundub see hoopis seisima jäänud olevat.

Nüüd jõudsingi oma jutuga just siia, kust on paras koht edasi minna jõuluoote juurde. Seda tunnet teavad kõige paremini need pisi nõpsnina - tüdrukud ja poisid, kes ikka ja jälle suruvad näod vastu külma aknaklaasi ja puurivad pilgu pimedusse, et eristada sealt tuttavat kühmus kuju, kes raske sammuga läbi paksu lume tare poole astub, aga ootus on pikk...

Kõike seda kõrvalt jõulumehe pilguga vaadata on päris huvitav. Silme ette kerkib selline ammu selgeks saanud äratundmine, et päkapikkudel on pühade eel ikka väga töörohke ja tihe graafik. Aga ega teisiti saagi, eks kingitusi tahavad ju salamahti kõik ja seda enam, kui toojaks jõulutaat isiklikult, mitte mõni „sussitegelane“, kes kingitused salaja kohale toimetab.

Õige varsti ongi käes see kõige pidulikum ja ülevaim hetk, kui tore-dasti ehitud ja küünaldes särav kuusepuu on mõnusasti toas oma koha leidnud, kogu maja on täis hõrgutavat verivorsti, prae ja piparkoogi lõhna, laud on täis head ja paremat ja iga hetk on oodata ukse taga raskeid samme. Ja siis lõpuks – koputus! Uks avaneb ja seal ta seisab – vana hea tuttav, halli habemega jõulutaat, kes on külastanud meid juba esiemade ja -isade aegadest saadik, olles ikka sama muhe ja sõbralik. Vaat selline vana ja väarikas on Jõulutaat.

Lõpetuseks tahaks jõulutaat Teile kõigile, kallis vallarahvas, edasi anda hästi soojad jõulu- ja uusaastatervitused päkapikkudelt, päkaplikadelt (need plikad on täitsa olemas), nii suurtelt kui väikestelt, sõpradelt kaugelt ja ligidalt, noortelt ja vanadelt, lindudelt ja loomadelt ja headelt haldjatelt, keda ma siin ei jõudnud nimetada. Sügav kumardus nii enda kui kõikide teiste poolt.

Tahaksin, et maailm muutuks taaskord paremaks, et kaoksid ära mõttetud sõdimised, et inimesed armastaksid ja hoiaksid üksteist ja et kõik lapsed kasvaksid tervete ja tugevatena. Ja muidugi, et lumi ikka maha tuleks.

Kallist jõulurahu teile kõigile!

Jõulutaat Anti

Helle Pajula pälvis kodanikupäeval tunnustuse

26. novembril tunnustas siseministeerium kodanikupäeva aumärgiga vastutustundlikke ja hoolivaid inimesi, kes edendavad kodanikukasvatust, väärtustavad kodanikuteadvust või teevad vabatahtlikku tööd oma kogukonnas. Meie vallast pälvis selle tunnustuse Sõmeru valla erivajadusega inimeste ühistegevuse algataja ning eestvedaja Helle Pajula.

Helle Pajula on teinud vabatahtlikku tööd Sõmeru vallas juba 19 aastat. Alguses Näpi külaklubi eestvedajana, hiljem lisandus töö puuetega inimestega. Tema algatusel loodi 2006. aastal Sõmeru vallas erivajadustega inimeste ehk EVI-kate liikumine.

Helle eestvedamisel saavad EVI-kad igal esmaspäeval kokku Sõmeru päevakeskuses, kus toimuvad vestlusringid, loengud, kohtumised, tähtpäevade tähistamised, ühisüritused. Lisaks sellele leiavad

Kodanikupäeval jagati Eesti Ajaloomuuseumi Suurgildi hoones viieteistkümnelle tubliile inimesele aumärke.

Meie vallast pälvis tunnustuse Helle Pajula, kes võttis tänusõnu vastu ka kultuuriminister Indrek Saarelt ja Sõmeru vallavanem Peep Vassiljevilt.

paar korda aastas aset suuremad ettevõtmised. EVI-kate kokkusaamise eesmärk on julgustada inimesi kodust välja tulema ja ühiselt midagi toredat ette võtma.

Helle Pajula eestvedamisel toimuvad Uhtna hooldekodus ühislaulmised, viktoriinid, ratastoolitants ja joonistamine.

Helle tegevus on suuresti aidanud kaasa erivajadusega inimeste kodanikuteadvuse väärtustamisel.

SS

Uhtna lasteaia edulugu

Uhtna lasteaia õpetajad Kaie Teiva, Heli Vassar, Mari Liima ja Krista Mets-Raudla võitsid Narvas toimunud Haridusfestivalil 2015 haridusprogrammi “Ettevõtlik kool” edulugude konkursil projektiga “Helde puu” lasteade kategoorias esimese koha.

Projekti „Helde puu“ teostus jääb 2014. a. lõppu, kui lasteaia korraldati ulatuslik puu-teemaline näitus. Eksponaate töid lasteaia töötajad, lapsed koos vanematega, oma õla panid alla kohalikud ettevõtted ja raamatukogu. Näituse käigus tutvusid lapsed puidu- ja metsatöötlemisega ning puidust valmistatud tarbeesemetega.

Astuti üles teemakohase kontserdiga ja tegutseti õpitubades. Jõuludeks kinkisid paikkonna ettevõtjad ja lapsevanemad lasteaiale laste loodushuvi edasiarendamiseks kallihinnalise binokulaari. Sellest tulenevalt korraldasid õpetajad märtsi lõpus õhinapõhise avastusõppenädala, millest võtsid osa kõik rühmad.

Saavutatut on märkimisväärne tunnustus, kuna tegu on üleriigilise edulugude konkursiga. Suur aitäh eestvedajatele ning kõigile projektis kaasalõõnutele.

Uusi põnevaid ideid ning ettevõtlikkust soovides.

EVI METSMAAKER
lasteaia direktor

I vajab veel täppi

Iga aastanumber kätkeb endas millegi ehitust, renoveerimist või soetamist. Nii on kirjas valla arengukavas ja nii seatakse numbrid rit-ta eelarveprojektis.

2015. aasta real seisib – Sõmeru lasteaia Pääsusilm Uhtna maja ja raamatukogu rekonstrueerime.

Eelmise aasta sügisel ja käesoleva aasta alguses toimusid KEK Investi AS poolt projekteerimistööd, sh. eritööd vee- ja kanalisatsiooni, keskkütte, ventilatsiooni, elektri ja nõrkvoolu tarbeks.

Sisearhitektuurse osa projekteerimise võttis enda kanda Maarja Valk-Falk. Selleks, et projekteerimine paremini sujus ja majas töötavad inimesed saaksid oma soovid ja tahtmised paika panna, külastati eelnevalt päris mitmeid lasteaedu lähemal ja kaugemal, arutati nähtut ning otsiti häid mõtteid ja ideid, mida omas majas rakendada.

Projektide eskiislahendusi said lasteaia töötajad ja raamatukogu direktor korduvalt üle vaadata ja täiendavaid ettepanekuid teha. Tundus, et protsess kulgeb iga ti hästi ja töödega ollakse ilusasti

graafikus. Kevadel kuulutati varakult välja avatud riigihanked ehitaja ja mööblivalmistaja leidmiseks. Paraku juhtus see, mis viimastel aastatel üsna sageli aset leiab – riigihanked ei suju vajalikus tempos ning esineb tagasilööke. Kaalumise alla võeti lausa variant, et tööd jäävad sel aastal tegemata, sest aega nappis.

Siiski jäi variant B kasutamata ja 1. juunil sõlmiti ehitustööde leping Hansa Ehitus Eesti AS-ga kogumahus 385 953 eurot. Tööde valmimisajaks planeeriti 14. august. Peatöövõtja oli pärit Võrumaalt, kuid alltöövõtjad õnneks kohalikud tegijad. San tehnilised tööd teostas Verx OÜ, ventilatsioonitööd Isovent Ehitus OÜ, elektritööd Lepna Elekter OÜ. Üldehitustööd tegi peatöövõtja ise.

Koos tublide Uhtna lasteaia lapsevanemate, vallavalitsuse töötajate ja teiste abilistega tehti karme kolimine ja vabastati ruumid mööblist. Taas tundus, et kõik sujub ja optimismiks andis põhjust ehitaja tubli töö juunikuus (loe: lammutustööd). Paraku juulikuus tekkisid esimesed

mahajäämused tööde graafikust. Iganädalast nõupidamistel juhiti sellele tähelepanu ja nõuti täiendava tööjõu juurde toomist, kuid kahjuks piirduti ainult lubaduste andmise ja põhjenduste otsimisega. Esitati uusi graafikuid, süüdistati firma juhte ja vastupidi, kuid ei suudetud tagada piisavat tööfronti oma alltöövõtjatele ja sealt tekkisid mahajäämused ka nende tegemistes.

Augustikuus pingutasid kõik kõvasti, kuid, mis läinud, see läinud. Suurte ponnistuste tulemusena õnnestus lasteaed ja raamatukogu augustikuu lõpus tagasi oma majja kolida ja vabastada kooliruumid õppetöö alustamiseks.

Pisipuudusi oli veel kuhjaga, kuid need ei takistanud vastuvõtukomisjonil akti allkirjastada ja vallavalitsusel välja anda tähtajalist kasutusluba. Alles 14. septembril oli võimalik akt allkirjastada ning vallavanem oli sunnitud rakendama lepingus ette nähtud sanktsioone tähtaja ületamise eest, mille peale peatöövõtja näitas üles ülimalt solvumist. Kõige kurvem on see, et kahjuks pole lepingupartner seni-

ajani täitnud oma rahalisi kohustusi ka alltöövõtjate ees, süüdistades oma partnereid ja tellijat.

Analoogne saaga on toimunud ka lasteaia ja raamatukogu mööbli-ga. Mööbli ja muu sisustuse ostmise ja paigaldamise hanke võitis Kitman Thulema AS kogusummas 96 622 eurot. Töö üleandmise tähtaeg oli 28. august. Paraku pole lepingupartner oma lubadusi täitnud, esitades pidevalt uusi graafikuid ja lubadusi. Kahjuks ei ole mööbli tarnija ka meie ametlikele kirjadele vastanud ja selgitusi andnud. Kummastaval kombel ei vasta firma juhataja vallavanema kõnede ja keeldub kokkusaamistest. Sellist jaanalinnu mängimist kogeb vallavanem oma pikaajalise praktika jooksul esimest korda. Jääb vaid lootat, et käesoleva aasta lõpuks Kitman Thulema oma lepingulised kohustused täidab ja saame hakata rahalisest arvlemisest rääkima. Nii saab ehk lõpuks ka i-le täpi peale.

ANNIKA AASA
toimetaja

Töövarjupäev

November on täis erinevaid tähtpäevi. Tuntumad mardi-, kadri-, ja kodanikupäev. Novembri kolmandal nädalal tähistatakse juba alates 1996. aastast töövarjupäeva. See päev annab õpilasele võimaluse tutvuda oma unistuste ametit pidava inimese igapäevaste tegemiste ja töökohustustega. Töövarjupäeval on paljud ettevõtted ja asutused altimad vastu võtma külastajaid, et näidata kuidas on tööd ja tegemise korraldatud.

Päeva saab pidada mitut moodi, olles konkreetse eriala esindaja töövarjaks või teha terve klassiga õppekäik mõnda asutusse, et näha ja saada aimu, kuidas seal töö käib.

Sõmeru põhikooli 9. klassi õpilased külastasid kahte täiesti erinevat ja omanäolist ettevõtet, Pätsi pagari- ja kondiitriäri ning sise- ja välisuksi tootvat AS Jeld-Wen Eestit. Kui esimene neist on väike perefirma, kus tööl ligikaudu kümme inimest, siis Jeld-Wen on tööandjaks ligi 650 inimesele.

Pätsi äris andis ettevõtte üks omanikest noortele ülevaate pagaritööstuse võludest ja valudest, tulevikuperspektiividest ja ootustest, pikkides jutustusse erinevaid elulisi näiteid ja lugusid. Tutvuti ettevõtte toodangu ja selle valmistamisega ning sai selgeks, miks on Pätsi tooted nii maitsvad. Põhjus lihtne - igale nõ leivapätsile lähetakse individuaalselt ja südamega ning toote komponentideks on kõik head asjad.

AS Jeld-Wen Eesti on tuntud uksetootja, kelle tegemistega tutvuti läbi dokumentaalfilmi ning vaadati, kuidas valmivad puidust ukseid ja seda päris nõ rohujuuretasandist välja ehk siis alates pallide sisseostmisest ja sorteerimisest kuni lõpptoodangu valmimiseni.

Uhtna kooli 9. klassi õpilased tutvusid töövarjupäeval erinevate elukutsetega. Kellel kindel soov olemas sai võimaluse ametiga lähemalt tutvust teha. Kaks noormeest, kellel huvi keevitaja elukutse vastu, said käe nõ valgeks AS KoPar

Baltik abiga. Poiste arvates on keevitajatöö põnev ning vähemalt esialgu on plaan sellele rajale ka suunduda. Paaril tüdrukul oli võimalus külastada Rakvere teatrit ja jälgida kunstilise juhi ja lavastaja Üllar Saaremäe tööpäeva. Saadi teada, et näitlejatöö kõige olulisemaks vahendiks on hääling ja oskus seda kasutada. Päeva jooksul nähti lavatagust elu, saadi aimu mis toimub enne kui etendus lavaküpsuks saab, piiluti näitlejate garderoobi. Tõdeti, et antud elukutse on huvitav, töögraafik tihe ning oluline on avatud suhtlemine, riskivalmidus ja julgus.

Rakvere haigla on igal aastal tänuväärne partner koolidele ja

korraldab põhjalikult ettevalmistatud töövarjupäeva. Varjutada saab nii arste, õdesid kui ka laboritöötajaid. Laboritööga lähemalt tutvust teinud õpilane jõudis päeva käigus arusaamisele, et laboritöö on küll väga vajalik, nõuab täpsust ja kannatlikkust, aga pigem eelistaks ta rohkem otsest suhtlemist haigete ja nende aitamisest.

Ükski uus teadmine ei jookse mööda külgi maha ning seetõttu on sellised koolivälised ettevõtmised kindlasti lisaväärtust tavapärasele õppeprogrammile.

EVELI INDOV
haridus- ja lastekaitse spetsialist

Sipsikute retk ametikooli

XVIII täiskasvanud õppija nädala raames külastasid Sõmeru Sipsiku rühma lapsed Rakvere ametikooli.

Tutvuti pagari, koka, kondiitri, keevitaja, tiseri, ehituserialade, autotehnika ja –hoolduse ning infotehnoloogia õppeklasside ja töötubadega.

Eriti meeldis lastele jälgida autopesu, autovärvimist ja katsetada, kuidas on istuda õppetarbeks tehasest tellitud sõiduautos.

Külastuskäigu lõpus pakuti kooli pagarite poolt küpsetatud

imemaitsvat kringlit ning kooli maskott Tarvas kinkis igale lapsele ametikooli logoga õhupalli.

Tänane Rakvere Ametikooli tore ja huvitav õppekäigu eest!

Sipsikud jõudsid teadmiseni, et ameteid, mida õppida on väga palju ning meistriks ei sünnita vaid õpitakse.

MILVI HALLIK, TERJE RISTNA JA AIRI PÄLL
Sipsiku rühma õpetajad

Retro Koduklubi hoolib traditsioonidest ja oma külalistest

Novembris aastaseks saanud Koduklubi on koos käinud 7 korda, kohtumispaigaks retrohõnguline Ubja klubi, eestvedajateks ja tagantõukajateks perekond Kukkk ning Helle ja Küllike Pajula. Seekordne kokkusaamine oli võrdsitatud kadrihõnguga. Räägiti kadripäevast ja sellega seotud kombestikust. Kohtuti sõprade ja tuttavatega, aga tervitati ka uustulnukaid. Soe tuba ja lahke pererahvas tekitasid arusaama, et oleme oodatud. Ega muidu ju tuldaks ja oldaks. Kaugemad tulijad olid Aasperest, Huljast, Rakverest, lähemad Aresilt, Uht-

nast ja Ubjast. Kõik rõõmsalt ja sõbralikult üheskoos, arvestamata eripärasid ja vanusevahet. Traditsioonilises sünnipäevavis seisid võrdne võrdsena nii 93. sünnipäeva tähistav Ilmar Matiesen kui ka 9-aastane Laura Kiigemägi. Loomulikult tantsiti ja lauldi. Nii kogu seltskonnaga koos kui ka üksikesinemistena. Aitäh pillipoistele ja tüdrukutele, kes üksteist ja kogu seltskonda toetasid – esinesid kõik ja kõigile. Oli tore, soe, kodune ja hubane.

SIRJE REBANE

Suured teod algavad väikestest sammudest...

Kodanikunädala raames toimus Sõmeru noortekeskuses teemaõhtu Avatud maailm, kus räägiti Aafrikast, täpsemalt Keenia ja Shianda küla elust-olust. Oma muljeid vahendas vabatahtlikuna Shianda külas erivajadustega laste koolis töötanud Kaire Papp.

Vaadati filmi „Vaba-tahe Keenia südames“, mis kajastas kohalike inimeste elu ning igapäevaste tegemisi. Nähtule ja kuuldule lisas täiendust Pille Oleski fotonäitus „Keenia valguses ja varjus“.

Eestis tegutseb MTÜ Mondo, kes on pühendunud arengukoostööle, maailmaharidusele ja humanitaarabile. Üks toetusprogrammidest on suunatud Keeniale ning selle kaudu saadetakse sinna vabatahtlikke, kes aitavad kogukonnas erinevaid probleeme lahendada. Näiteks on õpetatud

naistele õmblemist, et nad saaksid lastele ise koolivormid õmmelda. Oma teadmisi ja oskusi on kohalikele jaganud ka mitmed eestlastest vabatahtlikud õpetajad. Päris paljud eesti inimesed aitavad finantseerida mõne Keenia koolilapse haridust, kellel ilma abita ei oleks võimalik kunagi koolis käia (näiteks orvud).

Tihti ei panda Keenia peredes tüdrukuid kooli, nende ülesanneteks on pigem koduse majapidamise ja õdede-vendade eest hoolitsemine. Osa Keenia lapsi peavad varakult tööle mine-ma, sest perel ei ole raha, et hariduse eest maksta. Paljud lapsed töötavad ja teevad sama rasket tööd nagu täiskasvanud. Üllatusena võib tulla seegi, et nii mõnigi laps ei ole iseennast kunagi peeglist näinud, sest peegleid pole.

Paljudele keenialastele on arstiabi peaaegu kättesaamatu. Arstile minekuks peavad kohalikud kõndima 10–20 kilomeetrit ning kõige eest maksma.

Kummalisena võib tunduda seegi, et vaatamata päevasele kuumusele, on hommikuti päris jahe. Kaire märkis, et tema kandis hommikuti kampsunit ja jopet. Kahjuks paljudel kohalikel lastel on vaid üks komplekt riideid, mida kantakse iga päev, aastast aastasse.

Sealsed majad on ehitatud lehmasonniku ja muda segust, majades ei ole tavaliselt mööblit. Magatakse põrandal. Neil, kellel on põrandale külje alla mõni tekk või riidetükk panna, on vedanud. Vihmaperioodil sajab iga päev ning sageli ei pea onnid vett. Vihmade tõttu häviv sageli vili ja

muu saak. Süüakse vaid üks kord päevas, kuid võib juhtuda sedagi, et mõni päev ei saagi süüa.

Kaire selgitas, et eriti kurb on puuetega inimeste olukord. Neid inimesi varjatakse ühiskonna eest, sest häbenetakse. Arvatakse, et kui peres on puudega laps, on Jumal neid millegi pärast karistanud. Näiteks oli ühte poissi hoitud 15 aastat lehmalaudas vaid sellepärast, et ta lonkas. Samas võib lastel tekkida puue ka alatoitumisest.

Teemaõhtu oli hariv ja andis laiema pildi Aafrikas elavatest inimestest ja nende elust.

Mõtteid jagasid

KRISTI ROOSI JA INNA ISSAJEVA

Õpilaste esindajad arutasid Sõmerul oma vajalikkuse üle

9. novembril toimus Sõmeru põhikoolis Eesti Õpilasesinduste Liidu regionaalne koolitus, Lääne- ja Ida-Virumaa koolidele. Õppepäeval osales 75 koolinoort ning peateemast lähtuvalt otsiti vastust küsimusele „Milleks on vaja õpilasesindust koolis?“

Ürituse suured toetajad olid ning suur tänu läheb Sõmeru, Tapa ja Vihula vallale, Lääne-Viru maavalitsusele, Rakvere linnale, Sõmeru põhikoolile, Rakvere *bowlingule*, Ojasaare spordiplatsile, Kiviõli seikluskeskusele ja Põhjakeskusele! Arutlusrohke ja huvitava päeva peakorraldajateks olid Kert Saarmets ja Anna Bret Vehik.

Antud koolituse raames toimus ka Lääne-Virumaa Õpilasesinduste Liidu koosolek, kus valiti uus juhatus LVÕE Liidu uude juhatusse kuuluvad ka Sõmeru põhikooli õpilased Kert Saarmets ja Karoline Nõmmeloo.

Vaeküla kooli sumotorid on edukad

Paar aastat tagasi alanud Vaeküla kooli õpilaste edu sumomaadluses jätkub. Septembri lõpus toimunud Eesti noorte sumovõistlustel saavutati viis esikohta, üks teine ja üks kolmas koht. Seega saime kooli korraga viis Eesti meistrit! Kõik medalivõitjad said õiguse osaleda novembris Rakveres toimunud 5-ndatel laste ja kadettide Euroopa noorte meistrivõistlustel. Tihedas konkurentsis saavutas Kadi Arula hõbemedali. Pronksmedali said Mariliis Vahter, Kaarina Igo ja Ele Lökk, kes sai neid lausa kaks! Tubli oli ka Eesti noorte meister Reigo Säälk, kes pidi leppima viienda kohaga. Eesti meistrivõistlustel hõbemedali saanud Vika Tsajun sai samuti 5. koha. Annika Hochtätter jäi 7-ndaks, kuna sattus ootamatult raskemasse kaalukategooriasse ja pidi maadlema endast raskemate tüdrukutega.

On rõõm tõdeda, et ka pärast kooli lõpetamist jätkavad mitmed tütarlapsed treeninguid ja võistlustel osalemist. Suvel käisid kaks kooli vilistlast rahvusvahelistel võistlustel. Mari-Liis Mihkelsoni saavutas Leedus toimunud Euroopa meistrivõistluste täiskasvasvanute arvestuse 3. koht, mis lennutas ta Jaapanis toimunud juuniorite sumo MM-ile, kus saavutas pronksmedali meeskondlikus arvestuses. Lisaks valis Eesti Sumoliit ta käesoleva aasta Eesti parimaks naissumotoriks. Sel aastal kooli lõpetanud Sirelin Igol õnnestus sügisel osaleda Korea rahvusmaadluse SSIREUM (Korea rahvusmaadlus, mis toimub rannaliival) maailma meistrivõistlustel Myanmaris (endine Birma), kus ta saavutas 5. koha.

Kaarina Igo kutsusti novembris kadettide EM medalivõitjana Eesti Olümpiakomitee teise poolaasta tiitlivõistluste medalivõitjate vastuvõtule. Mariliis Vahter, Kati Tuzberg ja Ele Lökk käisid oktoobris haridus- ja teadusministri vastuvõtul.

Meie õpilasi treenib Riho Rannikmaa. Detsembri alguses sõidab ta kolme tütarlapsesga Sankt-Peterburgi judovõistlustele.

KERSTI AASMETS
Vaeküla kooli direktor

Isadepäeva mitu nägu

Sõmeru Mömmikute rühma lapsed tegid koos isade ja Edvini ema Mallega, kes töötab Rakvere ametikoolis lõbusaid vööleibu. Terve Uhtna maja ja Sõmeru Nublud viisid isadepäev läbi õhtuhämaruses taskulampide vilkudes maastikumänge mängides.

Sõmeru koolis mõõdus isadepäev töötubades askeldades. Meisterdati rähni ja heikurit, saadi teadmisi politsei ja Rajaleidja tööst, tehti sporti, küpsetati, hakiti salatit. Õhtu lõppes ühises söögilauas torti süües ja muljeid vahetades.

Vallavalitsuses otsustati

2. november

- Korraldada hange ja küsida pakkumused valla välisvalgustuse hooldamiseks.
- Tunnistada hanke Sõmeru lasteaia Pääsusilm Uhtna maja renoveerimise finantseerimine edukaks pakkujaks AS SEB Pank.
- Anda ehitusluba OÜ-le Ardor hakkepuidu lao ehitamiseks.
- Anda kasutusload vallale kuuluvatele Sõmeru alevikus asuvatele kinnistuvälistele vee- ja kanalisatsioonitorustikele.
- Kinnitada hajaasustuse programmist toetuse saaja aruanne.

9. november

- Korraldada hange ja küsida pakkumused vallavalitsuse poolt 2009. aastal võetud investeerimislaenu refinantseerimiseks.
- Anda ehitusload Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutusele elektroonilise sidevõrgu liinirajatise ehitamiseks ja AS-le Eesti Telekom Vaeküla sidesõlme ehitamiseks.
- Väljastada projekteerimistingimused üksikelamu projekteerimiseks Salumäe kinnistule ja Vesilikule tn 8 kinnistule.
- Nõustuda Varudi-Altkülas asuva Väheantsu katastriüksuse jaga-misega.
- Nõustuda Ubja külas asuvate Viinamäe katastriüksuste ostuees-õigusega erastamisega hoonete omanikule.
- Eraldada reservfondist Ubja küla vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimise kulude katteks 1947 eurot.

16. november

- Vastavalt katastriüksuse plaanile Katela külas 37,92 ha suuruse katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule.
- Kinnitada Uhtna põhikooli hoolekogu koosseisus: Tarvo Plotnik, Kaie Teiva, Margit Lichtfeldt, Eveli Indov, Reelika Semmel, Margus Matto, Margot Tedremaa, Jaana Malmberg ja Simon-Gregor Saaremägi.
- Teha vallavolikogule ettepanek 2015. aasta II lisaeelarve vastu võtmiseks.
- Esitada 2016. aasta valla eelarve projekt vallavolikogule menetlemiseks.
- Kinnitada alates 01.02.2016 uus Uhtna hooldekodu töötajate koosseis.
- Korraldada vabaneva Uhtna hooldekodu juhataja ametikoha täitmiseks avalik konkurss ja moodustada konkursi komisjon koosseisus Peep Vassiljev, Luule Alatsei, Anneli Saaber ja Helja Roosi.

23. november

- Kinnitada hanke 2009. aastal võetud investeerimislaenu refinantseerimine edukaks pakkujaks AS SEB Pank.
- Kinnitada hanke valla välisvalgustuse hooldamine tulemused ja tunnistada edukaks pakkuja AS Lepna Elekter pakkumus.

- Määrata Katela külas riigi omandisse jäetud maaüksusele ligikaudne pindala, lähiaadressiks Tammeotsa ja sihtotstarbeks maatundusmaa.
- Nõustuda Uhtna alevikus asuva maaüksuse riigi omandisse jätmisega, määrata lähiaadressiks Ringtee tn 1 ja sihtotstarbeks tootmismaa.
- Määrata Uhtna alevikus munitsipaalomandisse taotletava katastriüksuse suurus, lähiaadressiks Veski tänav ja sihtotstarbeks transpordimaa.
- Määrata Vaekülas munitsipaalomandisse taotletava katastriüksuse suurus, lähiaadressiks Õie tee ja sihtotstarbeks transpordimaa.
- Anda luba 87. kinnistu omanikule jäätmemahuti harvemaks tühjendamiseks.
- Tunnistada hanke valla territooriumil heakorrateenuse osutamise edukaks pakkujaks OÜ HKP ning lugeda mittekvalifitseerunud OÜ Aiastiil.
- Määrata ühele isikule hooldaja ja maksta hooldajatoetust.
- Maksta hooldajatoetust raske ja sügava puudega inimeste hooldajatele novembri kuu eest kokku 291,48 eurot.
- Maksta toimetulekutoetust novembri kuus kokku summas 1173,84 eurot.
- Maksta avalduse esitanud isikutele ühekordseid sotsiaaltoetusi kokku summas 1485 eurot.
- Jätta rahuldamata ühe isiku esitatud sotsiaaltoetuse avaldus.
- Ehitusjärelvalve insener andis ülevaate valla territooriumil asuvatest lagunenud hoonetest ja sellest, mis on vald olukorra parandamiseks teinud.

30. november

- Määrata Uhtna alevikus munitsipaalomandisse taotletava katastriüksuse suurus, lähiaadressiks Ringtee tänav ja sihtotstarbeks transpordimaa.
- Kinnitada valla munitsipaalkoolides õpilaskoha kuu arvestuslik maksumus ühe õpilase kohta 2016. aastal 1773 eurot aastas ja valla lasteaias 2920 eurot aastas lapse kohta.
- Koostada ettekirjutus Sämi külas Lille maaüksusel asuvate lagununud ning ohtlike ehitiste omanikule OÜ-le Lääne-Virumaa Investeerimisgrupp ehitiste lammutamiseks.
- Anda ehitusluba vallale Nastiku tänava vee- ja kanalisatsioonitorustiku ehitamiseks ning AS-le Raktoom laohoone ehitamiseks.
- Korraldada Näpi tee 20 kinnistu ja Näpi tee 10, Keki tn 2, Keki tn 7 kinnistute detailplaneeringute eskiislahendusi tutvustav väljapanek ning avalik arutelu 9.12.2015 algusega kell 17.00 Sõmeru keskushoones.
- Muuta 23.11.2015 tehtud otsused ja kvalifitseerida kõik pakkumuse esitanud pakkujad ning tunnistada edukaks OÜ HKP pakkumus.

ARDOR - ind, palavus, tulusus ja kirg...

... ja mitte ainult sellepärast, et tegemist on ettevõttega, mis tegeleb kaudselt soojatootmisega, vaid sellepärast, et just selliselt – innukalt, tulususe ja kirega käib töö Ardor OÜ-s Sõmerul.

2014 aasta alguses tööd alustanud pelletivabriku leiame Tööstuse tänavalt, kus eri aegadel asusid saeveski, mingid laohooned, metsaveoautode remondibaas ja angaarid. Täna on paik saanud uue hingamise ning on Ardor OÜ pärusmaaks.

Koos tegevdirektor Kuido Kuntroga, kes ise pelletitega seotud 1999. aastast ning juhtinud samalaadset ettevõtet 12 aastat Ebaveres, territooriumil ringkäiku tehes saan juurde tubli tüki tarkust tehase igapäevaelust.

Näiteks seda, et tootmise kõige olulisemaks ja vastutusrikkamaks osaks on 24/7 kvaliteedi tagamine. Selleks, et saada nõuetele vastavat valmis-toodangut, peab olema vastav tooraine, mis tuleb erinevatest mööbli- ja puidutööstustest – saepuru, hõõvliiaastud, aga ka tükkjäätmed, ehk siis klotsid jms. Kasutatakse ainult kuiva materjali. Et kvaliteedis kindel olla, analüüsitakse igat koormat. Samas nendib tegevdirektor sedagi, et kuigi konkurents toorainele on tihe, oleme pidanud seda ka tagasi saatma.

„Samas on omad ohud ka nõuetele vastava tooraine pu-

hul, mille üheks põhjuseks on ilmaolud. Erinevad režiimid ja seadistused on suvel ja talvel, sademete ja kuiva ilma puhul ning isegi öösel ja päeval. Nii jälgitaksegi pidevalt tootmisprotsessi, tehakse iga 3 tunni järel teatud analüüse, määratakse parameetrid ja vastavalt vajadusele korrigeeritakse neid.“

Ametimeestest rääkides, saab selgeks, et sellist ametit nagu pelletitehase operaator ei ole olemas. Kõige lähedasem oleks mehhatroonik. Konkreetsetes tingimustes eeldatakse töötajatelt teatavat sorti mehaanika, automaatika ja elektrialaseid teadmisi, aga sobib ka puidutööstuse taust. Tähtis on tahtmine ja soov oma tööd hästi teha ja tegelik väljaõpe toimub kohapeal. Ühtekokku töötab ettevõttes 10 inimest – valdavalt Sõmeru vallast – 4 vahetust, 2 inimest vahetuses. Klassikalist lihttööd ei ole ning kõik teevad kõike. Kaader on püsiv ja teeb oma tööd hästi. Naljatomisi soolistest võrdõiguslikkusest rääkides, tunnistas Kuido Kuntro, et paraku on naised antud töökeskkonda veidi keeruline sobitada, sest töö on aeg-ajalt ka füüsiliselt raske. „Peab ronima ja hooldustöid tegema – nii et pigem ikka mehine amet.“ Küll töötab ettevõttes õrnema soo esindajana assistent.

OÜ Ardor arv näitajatesse süüvides selgub, et ettevõtte päevatoodang on 160-200 tonni, mis teeb 50 000 tonni aastas

Kuido Kuntro

ja millest piisaks 10 000 majapidamiseks. 99% toodangust läheb ekspordiks, valdavalt Taani ja Inglismaale.

Maailmamastaapideest rääkides on pelleti tarbimine ligi 30 miljonit tonni aastas. Lisaks Inglismaale osatakse biokütuse väärtust hinnata ka Rootsis, Austrias ja Itaalias.

Erinevaid uuringuid silmas pidades on pelletkütte kasutamine aktiveerunud ka Eesti tingimustes. Plusspoolena tuuakse siinkohal välja keskkonnasõbralikus, efektiivsus, mugavus ja asjaolu, et pelletid on pea ainus Eestimaine kütus, mille kasutamist saab täielikult automatiseerida. Sellest lähtudes on omad plaanid ka Ardoril. „Plaanime areneda ja laiendada. Üheks näiteks ehitusjärgus olev laohoone. Vajame ladustamisruumi. Ehk on lähiaja teemaks ka väikepakendid.“

Toetustest ja toetamisest rääkides, väidab Kuntro, et Euroopa Liidult pole investeringutoetust ega midagi muud saadud. Otsest toetust pole saadud ka Eesti riigilt. Kõik on toimunud puhtalt oma vahenditest. Seevastu jätkub tegev- direktoril kiidusõnu Sõmeru valla jaoks. „Vallaga on väga konstruktiivne koostöö. Kõik vajalikud load ja projektid oleme saanud võimalikult ruttu. On hea meel, et Sõmeru vald toetab ettevõtet.“

Ilmselt võivad Ardor OÜ tegevusest ja edust rõõmu tunda ka Sõmeru vald ja vallakodanikud.

Edu teile!

Ardor OÜ tegemistega käis tutvust tegemas

SIRJE REBANE

Vallavolikogus otsustati

24. november

- Kehtestada 2016. aasta maamaksumäärad, mis on 1,8% maa maksustamishinnast ning haritava ja looduslikul rohumaal 1,0% maa maksustamishinnast.
- Taotleda munitsipaalomandisse valla teede ja tänavate alune ning neid teenindav maa.
- Taotleda munitsipaalomandisse Ubja külas vallale kuuluva majandushoone alune ning selle teenindamiseks vajalik maa.
- Tunnistada kehtetuks alates 1. jaanuarist 2016 vallavolikogu 26.11.2014 määrusega nr 23 kehtestatud kultuuri- ja spordiprojektide toetamise kord.
- Võtta vastu valla 2015. aasta II lisaeelarve kogumahuga 46 826 eurot.
- Võtta menetlemiseks vastu valla 2016. aasta eelarve projekt.
- Muuta OÜ-ga Kunda Vesi sõlmitud veevarustuse ja kanalisatsiooni korraldamise lepingut.
- Vaadata üle ja vajadusel korrigeerida valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava.
- Tutvuti valla soojamajanduse arendamise kava projektiga, mis on leitud <http://someru.kovtp.ee/istungid> seotud failide alt.
- Keelduda Haljala vallavolikogu esitatud ettepanekust haldus-territoriaalse korralduse muutmise algatamisest ja ühinemisettepanekust.

Projektitoetustele pandi punkt

20. november oli viimane tähtaeg, kui sai esitada Sõmeru vallale kultuuri- ja spordiprojekte. Viimases voorus otsustas hindamiskomisjon toetada Toivo Reinsoo Keraamikaringi projekti 200 euroga, Reelika Lippu ratsutamist 300 euroga ning Airi Pälli projekti Marten Tsimolonskase osalemist kevadlaagris Malagas 400 euroga. Need toetused on ka viimased, sest järgmisest aastast kaotab kultuuri- ja spordiprojektide taotlemise kord kehtivuse. Muutuse tingis asjaolu, et analüüsides aastate lõikes laekunud taotlusi, ei täitnud paljud neist korraga kehtestatud eesmärgi.

Taotluste esitamise eesmärgiks oli anda võimalus organisatsioonidel/üksikisikutel taotleda raha erinevate spordi- või kultuuriürituste korraldamiseks Sõmeru vallas või osavõtuks väljaspool valda toimuvatest üritustest. Samuti oli kultuuritoetuste eesmärk arendada eltsitegevust.

Prioriteediks oli, et ettevõtmistest saaks osa võimalikult palju inimesi. Eelistatud olid projektid, mille tegevus oli suunatud noortele. Oodatud olid uued ideed ning põnevad loomingulised lahendused.

Vastupidiselt kehtestatud eelistusele laekus 2015. aastal komisjonile hindamiseks spordivaldkonnas mitu taotlust, kus kasusaajaks ainult üks isik. Samuti esitasid taotlusi vallavalitsuse poolt juba rahalist toetust saanud MTÜ-d lisaraha saamiseks.

Aastatega on püüdnud vald leida eelarvelisi lahendusi teatud huvigruppide mugavamaks ja selgemaks toetamiseks (kehtib laste huvihariduse rahastamise kord, on leitud võimalusi ja toetatud koolide juures tegutsevaid ringe; samuti on leidnud eelarvelist toetust mitmete huvitegevusringide soetused).

Spordivaldkonnas alustas detsembrist tööd uus spordijuht Kristjan Saluvee, kelle ülesandeks on valla spordielu arendamine ja erinevate spordiürituste organiseerimine. Loodame, et antud korra kadumine ei saa takistuseks meie valla kultuuri- ja spordielule.

ANNIKA AASA
kultuurispetsialist

Politseiteated

- 3. novembril teatati politseile, et Sõmeru alevikus Pikk tänav murti sisse garaažiboksi ja varastati veepump, nurklihvija, elektritrell, 20 liitrit diiselkütust ja 20 liitrit bensiini. Kahju 850 eurot.
- 2. novembril teatati politseile, et Sõmeru alevikus Puistee tänaval löödi 19-aastast meest.
- 2. novembril kella 12.40 paiku toimus liiklusõnnetus Sõmeru vallas Raudlepa külas Tallinn-Narva maantee 105. kilomeetril. Sõiduauto Opel kaldus vastassuunavööndisse ja põrkas kokku vastutuleva veoautoga Scania. Õnnetuse tagajärjel hukkus sündmuskohal sõiduauto juht, 25-aastane mees.

Sõmeru Sõnumid

Sõmeru Sõnumid
Sõmeru Vallavalitsus
Kooli 2, SÕMERU
Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vald@someru.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5336 4604, 322 1021

Kaaskirjutaja:
Sirje Rebane
tel 517 5262, 325 7740

Materjale saab saata iga kuu
25. kuupäevaks
somerusunumid@gmail.com
leht internetis:
www.someru.ee/sonumid

Väreleb küünlaleek kuusel:
selles on soojust, kui tunned,
selles on valgust, kui vaatad,
selles on soovid, kui usud...

Kaunist lähenevat jõuluaega soovib

Sõmeru vallavalitsus ja volikogu

16. detsembril kell 11.00
Sõmeru keskusehoones

LASTE
JÕULUETENDUS
„Parim jõulupidu”

Jõuluvana jagab pakke
kodustele lastele.
Kes ei osale, saab paki kätte
Sõmeru vallavalitsusest kuni
22. detsembrini.
Info tel. 5334 1907

Lilleseadehuviline!

Sõmeru keskusehoones 16. detsembril
kell 18.00 jõulupärja valmistamise õpituba
Valmistame pärja kas seinale või lauale.
Võta võimalusel kaasa männi, kuuse, elu-
puu, mahoonia või mõnd muud igihaljast
oksa, õhukesed töökindad, oksakäärid,
kodus olemasolevaid kuule, kellukaid,
linte, päkapikke jms

Osalustasu 5 eurot
Registreeru maia@someru.ee või
tel 527 7235

5. jaanuaril kell 11.00-12.00
algab Sõmeru raamatukogus
EAKATE ARVUTI ALGÕPE
Registreerimine tel. 5334 1907

MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus teatab, et Sõmeru vallas on
graafikujärgne 1.01.2016 jäätmeveo päev muudetud ning
VEDU TOIMUB 31.12.2015.

25.12.2015 toimub jäätmevedu graafikujärgselt.

Palume tagada mahuti(te)le juurdepääs.
Küsimuste korral palume võtta ühendust telefonil 616 5165
või e-posti aadressil klient@lvjk.ee

Klienditeenindus on avatud pühade eelsetel tööpäevadel
23. detsembril kuni 14.00 ja 31. detsembril kuni 14.00.

24.–25.12.2015 ja 01.01.2016 on klienditeenindus suletud.

Kaunist jõuluaega, head lõppevat aastat ja parimad
soovid uude aastasse!

MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus

Saviring alustab jälle

Mida nende pikkade sügisõhtutega
ikka peale hakata. Jõulud on tulemas,
parimad kingitused on teadaolevalt
enda tehtud. Kui sulle meeldib ise
asju valmistada, siis Sõmeru kooli
töökojas on selleks võimalus olemas.
Saviringis saab teha erinevaid ese-
meid: tasse, kausse, taldrikuid, toose, ehteid, figure ja palju muud. Ideede
puudumise üle kurta ei saa, sest kui neid endal napib, siis kaaslane aitab.
Praegu läheb savimeisterdajatel kolmas aasta. Seltskond on tore, tuntakse
rõõmu üksteisest, meisterdamisest ja esemetest.
Kohtume kord nädalas teisipäeviti, kokku 10 korda. Õhtune meister-
damine kestab 2 tundi ja selle osalustasu on 3 eurot (materjalikulud).
Info ja registreerimine 5561 4272 või treinsoo@gmail.com.

Toivo Reinsoo

17. detsembril kell 14.00

Sõmeru keskusehoones

EAKATE JÕULUPIDU

Külaliseks kvartett SÄRA
Esinevad eakate taidlus-
kollektiivid
Pakid saavad Sõmeru
valla eakad 80+

Buss väljub Uhtna lasteaia parklast kell 13.00,
Übja külakeskuse eest kell 13.15.
Buss viib pidulised tagasi.
Bussisoojajatel palume end KINDLASTI
enne 14. detsembrit registreerida
tel 5334 1907

21. detsembril kell 19.00
Sõmeru koolis

JÕULUKONTSEPT

6. jaanuaril
kolmekuningapäeval
kell 19.00

lõpetame jõuluaaja

Sõmerul

SUURE

KUUSELÕKKEGA

Puistee tänava äärsel haljasalal.

Joo oma kuusk ka lõkkesse!
Sööme jõuluputru, mandlileidjale üllatus!
Loitsume lund ja soovime üheskoos
head alanud 2016. aastat!

Pühapäeval, 13. detsembril kell 16.00

Uhtna koolimaja saalis

MEIE KÜLA PIDU

Süütame üheskoos III adventiküünla
Peol tõstavad tuju: Uhtna pasunakoor,
Uhtna mandoliiniorkester, Uhtna naiskoor
ja tantsurühm Tantsumaia

Pidu nagu vanasti!
Võta söök-jook ja toidunõud lauale ise kaasa!

Reg taab muret, aeg taab rõõme,
kiinnab kurde põsele.
Ajal varuks rõõmusõome –
kuulugu need sinule.

Õnnitleme detsembrikuu

juubilarid ja sünnipäevalisi

92. sünnipäeval
ERNA-LEONTINE PÖDER Näpi
90. sünnipäeval
BENITA DAMMERT Vaeküla
88. sünnipäeval
SELMA LEER Roodevälja
86. sünnipäeval
VILMA SEIDELBERG Sõmeru
LINDA SILLA Ussimäe
85. sünnipäeval
MEINHARD NIRK Sõmeru
84. sünnipäeval
PAUL TÖNNOV Übja
83. sünnipäeval
HELLE-MALLE AAS Kohala
81. sünnipäeval
ÜLO PREMET Ussimäe
VALENTINA GALITŠEVA Raudlepa
HARRI RAJA Kohala
75. sünnipäeval
JELENA ADLI Kohala
HELMİ SÖTŠOVA Vaeküla
ANTS MALMBERG Uhtna
70. sünnipäeval
ÜLLE TAMMIKSAAR Uhtna
AADU UTTENDORF Raudlepa
MARE LINDLA Näpi
EVI RETSE Sõmeru

SÕMERU SAUN AVATUD

21. detsembril, esmaspäeval
kell 16.00-19.00 NAISED
22. detsembril, teisipäeval
kell 15.00-18.00 MEHED
29. detsembril, teisipäeval
kell 16.00-19.00 NAISED
30. detsembril, kolmapäeval
kell 15.00-18.00 MEHED

17.,18. ja 31. detsembril saun ei tööta

Kui tütarlaps on ja külanaised
teda pudruga vaatama tulevad, siis võtku
lapse ema kõigepealt, et siis tütar noorelt
mehele saaks.

Järva-Jaani

ANGELIKA TAMM
SÕMERU

Palju
õnne!

